

Raport privind colaborarea UCP cu mediul Socio-Economic

Perioada de referință: 2019-2024

1. Introducere

Acest raport detaliază colaborările derulate de Universitatea Creștină Partium cu mediul socio-economic în perioada 2024-2024. Scopul acestui document este de a evidenția activitățile comune desfășurate, impactul acestora asupra comunității și economiei locale, precum și lecțiile învățate și perspectivele de dezvoltare a acestor parteneriate. Colaborările noastre cu companii, ONG-uri și instituții publice au fost esențiale pentru îmbunătățirea actului educațional, dezvoltarea competențelor resurselor umane, stimularea inovării și dezvoltarea regională.

Pentru a realiza acest raport detaliat privind colaborările cu mediul socio-economic datele au fost colectate din diverse surse. Aceste surse acoperă atât aspecte cantitative (nr, contracte de practică, colaborări de cercetare, etc), cât și calitative (interviuri). Au fost utilizate surse interne și surse externe.

Între sursele interne (din cadrul organizației) se regăsesc:

- Rapoarte anterioare: Consultarea rapoartelor de activitate sau de colaborare din perioadele anterioare pentru a evalua progresul și continuitatea proiectelor.
- Documente interne de colaborare: Contracte, acorduri de parteneriat, memorandumuri, care descriu colaborările formale cu partenerii socio-economici.
- Date statistice interne: Informații privind numărul de studenți/stagii implicate, numărul de proiecte realizate, publicații științifice rezultate din colaborări etc.
- Chestionare și interviuri cu angajați și studenți: Informații despre experiențele celor care au participat la proiecte de colaborare (internshipuri, programe de training, colaborări de cercetare).

Ca surse externe (de la partenerii socio-economici) au fost utilizate:

- Rapoarte de activitate ale partenerilor: Date privind activitățile desfășurate de partenerii economici sau sociali și contribuția lor în proiectele comune.
- Feedback de la parteneri: Chestionare sau interviuri cu reprezentanți ai companiilor sau organizațiilor partenere privind evaluarea colaborării și impactul pe care l-au resimțit.
- Interviuri de focus grup cu angajatori

- Interviuuri individuale.
- Diverse evenimente cu invitați externi

2. Context internațional și național: tinerii în sistemul educațional și pe piața muncii

Situația tinerilor pe piața muncii în general, precum și tranziția din educație pe piața muncii este o temă foarte mult discutată și cercetată atât la nivel global cât și la nivel European, iar obiectivele strategice consolidate pe baza rezultatelor se regăsesc în strategii naționale și documente de politici publice din România. În ceea ce urmează – cu scop de contextualizare vom reflecta asupra acelor date relevante care asigură o fundamentare solidă și validă în ceea ce privește îmbunătățirea relație universitate – angajator – student prin dezvoltarea competențelor, precum și prin îmbunătățirea practicii de specialitate în actul educațional pentru consolidarea tranziției de la școală pe piața muncii.

În cel mai recent raport al Unicef/PWC/Generation Unlimited (2022), care analizează situația tinerilor în contextul tranziției verzi subliniază, că la nivel global 27% a tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani consideră că lipsa educației este o barieră cheie în găsirea unui loc de muncă. Tot în acest raport se arată, că numai 34% dintre tineri au un loc de muncă și există o discrepanță enormă de gen, deoarece numai 27% a tinerilor femei este angajată în comparație cu 40% în rândul bărbaților. Tranziția la o economie verde necesită noi abilități. Fără o forță de muncă pregătită adecvat, tranziția va fi imposibilă. Dezvoltarea competențelor necesare privind integrarea cu succes pe piața muncii reprezintă permanent o provocare în sistemul educațional, ceea ce devine și mai accentuat în contextul tranziției la economia verde.

Într-un recent raport al Organizației Internaționale a Muncii (2022) (International Labour Office) privind tendințele de angajare globală în rândul tinerilor se subliniază următoarele aspecte: în Europa și Asia Centrală rata șomajului tinerilor a fost de 16,4% în anul 2022, iar subutilizarea forței de muncă a fost de 26,3% în anul 2020, și rata tinerilor NEET tot în anul 2020 a fost de 15,3%.

În România, conform datelor obținute din Monitorul Social în anul 2022 ponderea absolvenților de învățământ superior în totalul populației de 15-64 ani este mult sub media Uniunii Europene adică 16,4% (România) față de 29,5% (media UE). Tot din această sursă îi tot referitor la anul 2022 se subliniază, că în clasamentul european România se situează pe ultimul loc privind ponderea absolvenților în cadrul grupei de vârstă 25-34 ani (care a beneficiat de sistemul de învățământ superior după anul 2000), adică România 23,3 % față de 41,2% media UE. În anul 2020 în România s-a acordat 10,3 diplome de absolvire pentru învățământ superior la 1000 de persoane cu vârste cuprinse între 15-64 ani (o scădere față de anul 2013 cu 12,6%), ceea ce este mult sub media UE (14,7% în 2020 și 13,5% în 2013).

O altă problemă a țării noastre o reprezintă tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani, care nu participă în sistemul educațional și nu au loc de muncă (NEET): în anul 2019 ponderea NEET în totalul tinerilor din România a fost de 14,7%, ocupând astfel locul 2 din clasamentul UE. Tinerii din mediul rural și orașe mici sunt cei mai afectați, deoarece în 2019 17,5% dintre tinerii care locuiau și 16,6% din totalul tinerilor care locuiau în orașe mici au aparținut categoriei NEET. În cazul municipiilor acest procent a fost 8,2%.

Un alt aspect statistic important, care contextualizează și mai accentuat analiza de nevoi al prezentului proiect îl reprezintă abandonul școlar. Acest aspect este îngrijorător, deoarece abandonul școlar se regăsește la toate nivelurile de învățământ. În anul 2023 rata abandonului școlar timpurie a fost 15,6%. În clasamentul UE România continuă să aibă una dintre cele mai ridicate rate. Aproximativ un tânăr din șase, cu vârsta cuprinsă între 18-24 de ani a abandonat prematur școala. Părăsirea timpurie a școlii are consecințe grave pentru întreaga societate. Cei care abandonează școala chiar dacă vor găsi un loc de muncă, cel mai probabil va fi unul insuficient plătit pentru o viață decentă (15,6% dintre oamenii cu vârsta cuprinsă între 18-64 de ani muncesc și trăiesc la limita sărăciei în România în anul 2023).

Raportul privind starea învățământului superior din România 2021-2022 la capitolul abandonul școlar se bazează pe o analiză amplă a fenomenului în învățământul superior realizat de UEFISCDI. Conform datelor în anul universitar 2021-2022 în România, abandonul în cadrul ciclului de licență și în durata formală de absolvire a programului de studiu este de 48,65% (după durata programului în programele de 3 ani rata abandonului este de 49,71%). Aproape jumătate dintre studenții care nu își finalizează studiile, le abandonează după primul an de studiu, atât în cazul ciclului de licență (aprox. 44%) cât și la masterat (aprox. 42,8%).

Practica de specialitate reprezintă o componentă importantă în ciclul de licență și master, care ar putea fi un factor important în prevenirea abandonului școlar precum și în procesul de trecere de la educație pe piața muncii. În acest sens *Raportul* formulează o recomandare importantă la capitolul Susținerea parteneriatelor, deschidere către societate, orientarea către zona STEAM: „Menținerea în metodologia de finanțare a unui indicator de calitate privind activitatea de practică pentru ciclul de studii de licență, realizată prin parteneriate instituționale, care să stimuleze universitățile pentru realizarea de parteneriate instituționale în vederea organizării de stagii de practică, internship, voluntariat pentru studenți.”

Strategia Națională pentru Tineret 2023-2027, deși nu asigură capitol separat învățământului superior, la capitolul *Ocupare și oportunități antreprenoriale* formulează direcții strategice clare referitor la situația tinerilor pe piața muncii. Ocuparea forței de muncă tinere este scăzută în România: în 2022 rata de ocupare a tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani era de 19,7%, iar rata șomajului de 22,8%. Șomajul afectează cel mai puțin cei cu

studii superioare (2,2%), față de cei cu studii medii (5,1%) sau față de cei cu nivel scăzut de educație (8,1%). În 2020, conform Barometrului de Opinie Publică 80% din tineri consideră că au probleme în găsirea unui loc de muncă. Tinerii formulează necesitatea de a fi sprijiniți prin informare, consiliere și orientare în carieră, cursuri de formare, calificare și specializare profesională etc. Tranziția de la educație la muncă reprezintă o etapă dificilă. Există o cerere de dezvoltarea competențelor și abilităților necesare adaptării pe piața muncii.

În ceea ce privește cele prezentate mai sus putem concluziona următoarele: instituțiile de învățământ superior din România au un rol important în privința creșterii ratei de școlarizare pe acest nivel, prevenire abandonului școlar și menținerea tinerilor în sistemul educațional prin îmbunătățirea calității actului educațional, dezvoltarea competențelor, sincronizarea rezultatelor învățării cu așteptările pieței muncii, prin dezvoltarea parteneriatelor și îmbunătățirea practicii de specialitate – ceea ce poate contribui totodată la o tranziție mai bună din domeniul educației pe piața muncii. În cele ce urmează vom prezenta Universitatea Creștină Partium, după care vom descrie acele analize și cercetări interne, care pe lângă datele secundare stau la baza proiectului.

3. Analiză privind implementarea stagiilor de practică și a relației cu mediul socio-economic la nivelul UCP

În perioada analizată, Universitatea Creștină Partium a colaborat cu multe entități din mediul socio-economic. Fiecare specializare are în vedere diversificarea rețelei de parteneriat. Între colaboratori sunt atât instituții de stat, cât și reprezentanți din sectorul privat și sfera civilă (ONG-uri). Colaborările s-au concretizat sub forma unor acorduri de practică, în unele cazuri contracte și/sau parteneriate de cercetare-dezvoltare, programe de stagii pentru studenți, traininguri pentru angajați și organizarea unor evenimente de transfer de know-how.

Practica de specialitate reprezintă punctul de legătură al învățământului superior și mediul economic și social din regiune, astfel, în cele ce urmează, vom prezenta rezultatele unor analize și cercetări interne, ale căror obiectiv a fost identificarea și analiza problemelor legate de practica de specialitate și relația universității cu mediul socio-economic.

Din trecutul universității un punct important de reper îl reprezintă acel moment, când Universitatea a implementat un proiect prin programul POSDRU intitulat *Practimuss – Program integrat de facilitare a tranziției de la școală la viața activă pentru studenții UCP*, (PRACTIMUSS POSDRU/189/2.1/G/156647, valoarea proiectului fiind 1.699.581 RON), care s-a desfășurat în perioada 31.07.2015.-31.12.2015.

În cadrul proiectului s-au realizat trei componente majore:

- dezvoltarea practicii de specialitate pentru 270 de studenți reprezentând 10 specializări din UCP (indicator realizat 100%)
- Organizare de study tour pentru 100 de studenți la 35 de instituții partenere din țară și din străinătate (indicator realizat 100%)
- Consiliere în carieră pentru 300 de studenți (indicator realizat 100%)

În cursul anului 2015, tot în cadrul proiectului *Practimuss – Program integrat de facilitare a tranziției de la școală la viața activă pentru studenții UCP* s-a derulat o serie de consultări cu mediul economic din microregiunea Partium, cu ocazia organizării Zilelor Carierei conform specializărilor implicate. În cursul acestor discuții tematicile abordate au fost următoarele:

1. Care sunt posibilitățile de angajare ale unui absolvent în domeniul dvs. de activitate? Enumerați câteva joburi posibile.
2. Care sunt cele mai populare joburi în domeniul dvs. de activitate, la care aplică cei mai mulți candidați?
3. Ce informații aveți despre posturi vacante în domeniul dvs. de activitate, în județul Bihor, la momentul actual?
4. Pentru ce calificări considerați că este nevoie de mai multă forță de muncă adecvat calificată (absolvenți de studii superioare), în domeniul dvs. de activitate?
5. Dacă există un deficit de calificare în prezent, care sunt principalele cauze pentru acesta?
6. Care sunt așteptările angajatorilor în general, la angajarea unei persoane?
7. Care sunt așteptările dvs. , la angajarea unei persoane în instituția la care lucrați?
8. Cum ați caracteriza situația tinerilor pe piața muncii, în domeniul dvs. de activitate?
 1. Care sunt avantajele de pe piața muncii pentru tineri?
 2. Ce apreciați cel mai mult la tinerii absolvenți, în ceea ce privește munca?
 3. Ce oportunități au tinerii pe piața forței de muncă?
 4. Ce dificultăți considerați că întâmpină absolvenții încercând să găsească un loc de muncă?
 5. Care sunt competențele principale care le lipsesc în general tinerilor absolvenți la ocuparea unui loc de muncă?
 6. Ce alte dificultăți întâmpină tinerii pe piața muncii?
 7. Care sunt amenințările care afectează situația tinerilor pe piața muncii?
9. Faceți minim 2 propuneri concrete de îmbunătățire a situației tinerilor pe piața muncii în domeniul dvs. de activitate.

Din datele colectate reiese faptul că aproape jumătate dintre specialiști au menționat deficiențe ale pregătirii persoanelor angajate. În structura deficiențelor menționate, pe primul loc se situează competențele cheie și tehnice, de specialitate, invocate de 45% dintre cei care au sesizat deficiențele, pe locul secund, în opinia a 35% se află deficiențele privind competențele de relaționare și 16, 2% menționează deficitul de competențe antreprenoriale.

Totodată se accentuează și necesitatea ca activitatea în învățământul superior să fie centrată în mai mare măsură pe transmiterea de informații și pe formarea de abilități profesionale specifice fiecărui domeniu. În ideea de a forma abilități tehnice de specialitate este necesar să fie redimensionată și reconsiderată practica de specialitate a studenților prin programarea și desfășurarea activităților la potențialele locuri de muncă ale studenților. Se impune o reconsiderare a poziției și ponderii disciplinelor socio-umane în structura programelor de studiu a tuturor specializărilor, inclusiv a celor cu profil tehnic, astfel încât toți studenții să dobândească informații dar și abilități practice de comunicare și relaționare interpersonală, atât de necesare în scopul integrării corespunzătoare la viitoarele locuri de muncă. Aceleași discipline pot furniza și competențele percepute ca deficitare de către angajatori referitoare la capacitățile antreprenoriale.

În urma indicatorilor realizate prin acest proiect, precum și constatând nevoia dezvoltării relațiilor universității cu mediul socio-economic, în următorii ani, periodic, au urmat consultări și discuții prin diferite forme cu reprezentanții mediului socio-economic din regiune.

În 2019, după aceea în anul 2023 – cu același instrumente metodologice – s-au demarat consultări cu angajatori, potențiali angajatori, reprezentanți ai mediului economic, social și cultural, stakeholderi din zona Partium. Metoda aplicată a fost cea de interviu focus grup, respectiv workshop și mese rotunde, evenimente la care au participat – pe lângă partenerii invitați, câte un reprezentant al fiecărei structuri din Universitate.

Discuțiile/interviurile s-au derulat în jurul următoarelor teme: experiența privind tinerii absolvenți, respectiv absolvenții UCP; așteptările față de universitate, mediu academic și proaspăt absolvenți; posibilități de cooperare și colaborare cu mediul economic, respectiv cerințe educaționale și de cursuri postuniversitare; rolul practicii în educația universitară, posibilități și alte forme de practică; așteptările mediului economic, social și cultural față de Universitate ca entitate de furnizor de servicii specifice educaționale și științifice. Analiza interviurilor respectă tematica sus-menționată și sintetizează opiniile stakeholderilor invitați.

1. Experiența privind tinerii absolvenți, respectiv absolvenții UCP
 - fără a generaliza, din generația proaspăt absolvită lipsește voința de a depune eforturi pentru a obține un loc de muncă
 - sunt tineri foarte bine pregătiți
 - ar trebui să existe mentorat în locurile de muncă pentru a ajuta tinerii în integrare
 - paleta absolvenților, privind capacitatea lor, este una foarte largă: unii foarte implicați și dotori de a lucra, alții mai puțin motivați
 - ar trebui distins funcționarea universităților înainte și după 1989: înainte de 1989 admiterea la facultate era o competiție, acum nu mai este, universitățile se confruntă cu declin demografic, astfel oricine, doritor să încerce, poate deveni student undeva / sunt multe probleme de sistem nerezolvate

- tinerii de azi sunt foarte motivați, când este vorba de anumite lucruri care le interesează, vorbesc limbi străine, sunt optimiști, ne putem baza pe ei, numai să nu le lăsăm să plece din țară
 - absolvenții, care ies din UCP sunt bine pregătiți, însă cunoașterea limbii române este o problemă, totodată după experiența noastră nu acceptă critici, sau sfaturi
 - trăim într-o eră, când absolut tot în jurul nostru se schimbă foarte repede, dorința tinerilor de a migra, este foarte mare.
 - Este o problemă, ca absolvenții nu sunt evaluați, nu sunt consiliați cu privire la cariera lor pe piața muncii
 - lipsește mentoratul pe piața muncii
 - experiența cu studenții UCP din cadrul practicii este una foarte bună: din discuțiile personale cu studenții reiese, că și-ar dori să aibă mai multă practică și să cunoască mai multe instituții
 - suntem foarte mulțumiți cu studenții, care au absolvit la UCP
 - pregătire profesională a studenților UCP poate fi îmbunătățită
2. Așteptările față de universitate, mediu academic și proaspăt absolvenți
- să fie inclus în planul de învățământ cunoașterea legislației în vigoare și dezvoltarea competențelor și abilităților de analiză și sinteză
 - să fie dezvoltat în continuare activitatea de practică profesională
 - dezvoltarea competențelor și abilităților personale și profesionale
 - devotament și învățarea pe tot parcursul vieții
 - studenții să fie pregătiți pentru profesiile pregătite
 - dezvoltarea competențelor de comunicare
 - punctualitate
3. Posibilități de cooperare și colaborare cu mediul economic, respectiv cerințe educaționale și de cursuri postuniversitare
- în cazul evenimentelor științifice organizate de către UCP să fie invitați reprezentanții mediului economic, cultural și social
 - diseminarea bunelor practici
 - asigurarea formării profesionale
 - voluntariat
 - dezvoltarea competențelor lingvistice privind cunoașterea limbii române
 - dezvoltarea personală a studenților
 - mai mare accent pe practică profesională
4. Rolul practicii în educația universitară, posibilități și alte forme de practică
- practica este foarte utilă pentru studenți
 - asigurarea interdisciplinarității în practica profesională
 - problema este că foarte puțini dintre managerii locațiilor de practică acceptă și lucrează cu responsabilitate cu studenți
 - studenții pot fi integrați și în alte activități extracuriculare, dar sunt greu de motivați

- atitudinea și motivația tinerilor este problematică
 - în viața profesională sunt foarte multe activități, care nu se leagă efectiv de profesia învățată, dar trebuie realizat: ar trebui dezvoltat mai accentuat capacitatea tinerilor privind munca stăruitoare
 - tinerii să fie capabili și de alte activități, decât cele care sunt în strânsă legătură cu specializarea absolvită
 - dezvoltarea capacității de managementul conflictelor la locul de muncă
5. Așteptările mediului economic, social și cultural față de Universitate ca entitate de furnizor de servicii specifice educaționale și științifice
- UCP să-și asigure vizibilitate mai mare activităților "marketabile": cercetare, voluntariat, organizare evenimente
 - îmbunătățirea permanentă a relațiilor cu mediul economic, social și cultural din regiune
 - extinderea rețelei profesionale și a potențialilor parteneri din sfera non-academică

Ca o evaluare sintetică a celor discutate în cadrul acestor întâlniri putem concluziona, ca în viitor principalele oportunități ale Universității se concretizează în următoarele aspecte: stagii de practică în țară și străinătate, dezvoltarea abilităților de comunicare, tinerii bine pregătiți, flexibili și motivați, vorbitori de limbi străine, instruiți corespunzător reprezintă un potențial pe piața muncii, dezvoltare personală, oportunități de avansare în carieră. Referitor la amenințări privind viitorul absolvenților s-au conturat următoarele aspecte: puține oportunități de angajare pentru tineri absolvenți fără experiență, diferența dintre cererile salariale și ofertele salariale, salarii mici pentru cei aflați la începutul carierei, oportunități de angajare mai bune în străinătate, emigrarea, societate îmbătrânită, generațiile sunt active pe piața muncii pe o perioadă tot mai lungă, locuri de muncă pentru un nivel mai redus de calificare; timp de deplasare mare până la locul de muncă; lipsa perseverenței; prea multe ore de muncă suplimentară; necunoaștere pieței forței de muncă, așteptări nerealiste.

În anul 2023 s-a făcut și o amplă analiză internă în cadrul UCP, la care au participat cadrele didactice și directorii de departament, adică toți cei care sunt implicați în organizarea practicii de specialitate și care răspund atât de parteneriatele cu mediul socio-economic, precum și cu consultarea periodică ale acestora. Întâlnirile s-au organizat în formă de interviuri focus grup. Principalele dimensiuni ale interviurilor au fost următoarele: probleme privind organizarea practicii la nivel de specializare, probleme privind conținutul practicii, sugestii și idei privind îmbunătățirea practicii de specialitate la nivelul UCP.

1. Organizarea practicii de specialitate:

Legat de această dimensiune am identificat mai multe aspecte și probleme comune, care sunt valabile pentru toate specializările din cadrul UCP:

- integrarea practicii de specialitate în statul de funcții

- lipsa parteneriatelor cu mediul economic și social
- nevoia de îmbunătățire a rețelei de parteneriate
- multitudinea documentelor în vederea desfășurării practicii de specialitate
- lipsa unui sistem integrat al UCP privind organizarea, realizarea și monitorizarea practicii de specialitate

2. Conținutul practicii de specialitate

- lipsa unei conduite generale privind organizarea practicii de specialitate, care ghidează conținutul și aspectele de derulare ale practicii din partea organizațiilor partenere
- lipsa mentoratului
- subdezvoltarea rețelei de parteneriate
- lipsa unui responsabil general de practică la nivel UCP, cu rol de suport organizatoric
- lipsa monitorizării eficiente a practicii de specialitate
- lipsa motivației studenților privind realizarea practicii de specialitate
- probleme privind menținerea studenților în sistem și prevenirea abandonului școlar

Luând în considerare toate aspectele cercetate și discutate, uitându-ne peste rezultatele celor trei analize prezentate mai sus, putem concluziona, că există anumite discrepanțe privind organizarea practicii de specialitate, care caracterizează întregul sistem de educație din țara noastră, ceea ce o numim în literatura de specialitate paradoxul sistemului educațional din România: lipsa unei metodologii aplicabile cu instrumente de organizarea, monitorizare adaptabile și ghiduri de bune practici și existența simultană a cerințelor privind asigurarea calității în practica de specialitate în învățământul superior din România. În rezolvarea acestui paradox de natură sistemică instituțiile de învățământ superior din România încearcă să găsească soluții individuale la problemele identificate. În acest context Universitatea Creștină Partium face analize interne periodice pentru a identifica problemele și soluțiile necesare.

3. Concluzii și soluțiile privind dezvoltarea practicii de specialitate și a parteneriatelor externe:

- dezvoltarea parteneriatelor din mediul economic și social din regiune
- dezvoltarea sistemului de organizare și monitorizare a practicii de specialitate
- dezvoltarea competențelor complementare în rândul studenților, necesare în vederea îmbunătățirii integrării tinerilor absolvenți pe piața muncii
- accentuarea orientării în carieră în rândul studenților
- personalizarea activității de practică, asigurarea mentoratului atât din partea UCP cât și la locul de practică
- prevenirea abandonului școlar prin diferite activități precum și prin îmbunătățirea calitativă a practicii de specialitate la nivelul tuturor specializărilor din cadrul UCP
- îmbunătățirea integrării studenților pe piața muncii prin validarea competențelor generale și specifice din partea angajatorilor și îmbunătățirea ofertei educaționale în acest context

- organizarea unor tabere pentru studenți cu un conținut centrat pe dezvoltarea competențelor antreprenoriale, orientarea în carieră etc.

dezvoltarea unui sistem integrat digital privind managementul parteneriatelor și organizarea, monitorizarea efectivă a practicii studenților la nivel individual

4. Probleme și constrângeri privind relația universității cu mediul socio-economic

Date fiind cele prezentate mai sus, în urma cercetărilor și analizelor interne, principalele probleme și constrângeri legate de organizarea și desfășurarea practicii de specialitate în cadrul UCP au fost următoarele:

- Probleme de organizarea și de ordin administrativ: în prezent nu există un sistem unitar de organizare a practicii de specialitate, ceea ce înseamnă, că în funcție de nevoile specializărilor, fiecare responsabil de practică își conturează un sistem unic intern de organizare și monitorizare a practicii, ceea ce conduce la risipă de resurse, cum ar fi: resursa umană, resursa materială necesară, inexistența informării unitare a studenților asupra cerințelor, precum și a documentelor necesare etc. Lipsa digitalizării practicii de specialitate rezultă o activitate greu de urmărit, administrat și monitorizat.
- Organizarea și monitorizarea problematică a practicii: în prezent practica de specialitate reprezintă în mare măsură responsabilitatea studentului, care provine din faptul că nu există o bază de date actualizată la timp doar protocoale de practică funcționale la nivel de departament, din care studenții își pot alege locația, însă desfășurarea acestor stagii de practică și monitorizarea lor nu este suficientă. Pe de altă parte, dacă sunt organizate stagii comasate de practică, studenților, care din motive obiective nu se pot implica, se organizează foarte greu stagiile individuale. (
- Trecerea din sistemul educațional pe piața muncii reprezintă o problemă sistemică și de generație – după cum am subliniat în mai multe rânduri – astfel nici studenții UCP nu reprezintă o excepție în acest sens. Legătura acestei probleme cu practica de specialitate constă în faptul că de multe ori practica de specialitate este tratată superficial, studenții nu totdeauna reușesc să-și aleagă locația corespunzătoare așteptărilor și nevoilor lor. Mentoratul și accentuarea consilierii în carieră la nivel instituțional în procesul de identificare și adaptarea la nevoile proprii a locațiilor existente, precum și accentuarea rolului stagiilor de practică în cariera de student reprezintă tehnici de îmbunătățire a tranziției de la educație pe piața muncii.
- Inexistența unei baze de date bine consolidate și în continuă dezvoltare a actorilor economici și sociali din aria de influență a universității reprezintă o problemă majoră.

Lipsa unui responsabil dedicat acestei activități la nivel de universitate generează o lipsă sistemică atât din punctul de vedere al organizării practicii de specialitate precum și din perspectiva comunicării cu mediul academic și social din regiune, ceea ce generează discrepanțe în relația universitate – angajator – student.

- Relația universității cu mediul economic și social nu este suficient dezvoltată și depinde în mare măsură de parteneriatele aduse de studenți sau de rețeaua personală a cadrelor didactice, ceea ce nu este suficient de profesională și conduce precarizarea acestei relații instituționale.
- Activitățile extracurriculare, care pe lângă formarea profesională a studenților, se concentrează la dezvoltarea competențelor antreprenoriale, precum și lipsa sprijinirii antreprenoriatului în rândul studenților este o altă problemă sistemică, deși acest aspect ar trebui să fie generală în cazul tuturor specializărilor.
- Discrepanțele existente între mediul academic și economic provine din lipsa cunoașterii așteptărilor potențialilor angajatori și adaptarea planurilor de învățământ și a curriculelor la aceste așteptări. Identificarea acelor competențe generale necesare pe piața muncii din secolul al 21-lea este o necesitate.

5. Nevoile specifice ale studenților și soluțiile adoptate

Din analizele de mai sus reies anumite probleme și nevoi în rândul studenților și la nivel de universitate. Astfel în anul 2024 am inițiat un proiect strategic privind îmbunătățirea stagiilor de practică și dezvoltarea parteneriatelor universitate – mediul socio-economic. Este vorba despre un proiect depus și propus spre finanțare în cadrul Programului de Educație și Ocupare din apelul PEO/71/PEO_P7/OP4/ESO4.5/PEO_A49, având titlul **PPP – Proiect de Practică Partium, cod SMIS 312360**.

În formularea activităților întreprinse în prezentul proiect s-a ținut cont de aspectele descrise pe baza datelor secundare și a celor primare. În acest context s-au sintetizat acele nevoi la nivelul UCP, care au apărut sistematic în toate analizele și pot fi satisfăcute prin implementarea riguroasă a proiectului. Astfel, ca un răspuns logic la nevoile și constrângerile enumerate mai sus venim cu activități, care asigură rezolvarea acestor probleme pe termen mediu și lung și contribuie la dezvoltarea unui sistem profesional de management al practicii de specialitate, care contribuie în mod direct și indirect la competitivitatea studenților noștri pe piața muncii.

Una dintre dimensiunile principale ale intervenției prin proiect o reprezintă **dezvoltarea și sprijinirea parteneriatelor sustenabile dintre instituția de învățământ superior și potențialii angajatori prin stagii de practică (A.1.)**. Sub egida acestei activități principale am planificat următoarele soluții la nivelul UCP:

- Este necesară dezvoltarea unei platforme pentru sprijinirea administrativă și digitalizarea stagiilor de practică de specialitatea di cadrul UCP, ceea ce va îmbunătăți din punct vedere administrativ și calitativ relația între Universitatea Creștină Partium și potențialii angajatori din mediul public, privat și civil. Digitalizarea administrativă a practicii de specialitatea contribuie la eliberarea resurselor umane interne, resurse, care pot fi focusate în viitor pe mentoratul mai intens al studenților în procesul de efectuare a stagiilor de practică obligatorii. (SA 1.1)
- Recrutarea grupului țintă în stagiile de practică, care vor fi organizate sub egida proiectului va avea un caracter opțional dar atractiv, care prin criteriile de participare vor motiva studenții să intre în competiția de a participa în stagii finanțate. (SA1.2.)
- În cadrul UCP există Centru de Excelență și Orientare în Carieră Partium (CEOC Partium), în cadrul căreia se oferă sprijin permanent studenților în dezvoltarea carierei personale. Sprijinirea studenților prin consiliere în carieră, prevăzută ca activitate de sine stătătoare în cadrul proiectului pe de o parte implementează o viziune nouă asupra dezvoltării carierei din perspectiva angajatorilor, pe de altă parte accentuează importanța acestui aspect, care contribuie la întărirea rolului CEOC Partium în cadrul instituției. (SA1.3.)
- Dezvoltarea rețelei UCP cu partenerii privați și publici din regiune prin semnarea parteneriatelor și convențiilor de practică și dezvoltarea unei baze de date ale partenerilor contribuie la îmbunătățirea practicii de specialitate la nivel de universitate atât din punct de vedere administrativ cât și profesional. Existența unei baze de date solide, flexibile și digitalizate ale convențiilor va reprezenta un pas important în dezvoltarea practicii de specialitate (SA1.4.)
- Organizarea efectivă a stagiilor de practică sub egida proiectului prin implicarea studenților selectați reprezintă dezvoltarea unui ghid intern digitalizat de bune practici, ceea ce va fi un factor important de sustenabilitate în viitor, totodată reprezintă și un factor de motivație pentru cei implicați, de a contribui la dezvoltarea profesională a practicii de specialitate; (SA 1.5.)

O altă dimensiune importantă o reprezintă **implementarea unor programe de formare pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale, pentru dobândirea competențelor de sectoarele legate de tranziția climatică** (A2.). dezvoltarea competențelor antreprenoriale reprezintă o cerință importantă din parte pieței muncii, acest aspect regăsindu-se și în diferite strategii și cercetări care vizează tranziția tinerilor din educație pe piața muncii. Competențele antreprenoriale – indiferent de specializare – contribuie la deschiderea perspectivelor pe piața muncii în rândul tinerilor. Tranziția verde reprezintă o provocare pentru toată lumea, după cum am menționat în sinteza cercetărilor în capitolele anterioare. Tranziția la o economie verde necesită noi abilități. Fără o forță de muncă pregătită adecvat, tranziția va fi imposibilă. Dezvoltarea competențelor necesare privind integrarea cu succes pe piața muncii reprezintă

permanent o provocare în sistemul educațional, ceea ce devine și mai accentuat în contextul tranziției la economia verde. Sub-activitatea planificată sub egida acestei dimensiuni este:

- Dezvoltarea și formarea de competențe antreprenoriale, prin organizarea de workshopuri în cadrul unor tabere tematice pentru studenți (SA2.1.).

A treia dimensiunea vizează relația universitate – piața muncii prin **susținerea angajabilității absolvenților prin realizarea de analize în vederea anticipării unor nevoi orizontale de dezvoltarea ofertei educaționale** (A.3.) Analiza și evaluarea permanentă a feedback-urilor venite din partea angajatorilor, cunoașterea așteptărilor potențialilor angajatori este imperios necesar în planificarea profesională al actului educațional prin diferite documente relevante (Plan de învățământ, fișele disciplinelor, suplimentul de diplomă etc.), a căror element comun o reprezintă competențele profesionale și transversale de dezvoltat.

- Sub-activitatea planificată în această dimensiune vine în sprijinul planificării validate prin efectuarea unei cercetări în rândul angajatorilor privind așteptările lor față de absolvenții universității, în urma căruia cei implicați în revizuirea documentelor de planificare și a conținuturilor pot încorpora în procesul de elaborare și/sau revizuire a descrierii domeniului/programului de studii prin competențe profesionale și competențe transversale corelat cu Matricea Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior aferent Ordinului Ministerului Educației nr. 5703/2011. (S.A.3.1.)

Managementul UCP asigură infrastructura necesară privind dezvoltarea practicii de specialitate prin clădirile, sălile și infrastructura digitală existentă, asigură spațiul necesar pentru workshopurile și trainingurile planificate în acest proiect, totodată prin implicarea în acest proiect de dezvoltarea practicii de specialitate își exprimă angajamentul față de cele descrise mai sus.

Concluzii

Prin această analiză am parcurs sursele de informații existente pentru a demonstra, ca în cadrul UCP este în permanență în focus relația universității cu mediul socio-economic din regiune. Considerăm, că proiectul prezentat mai sus este un exemplu bun privind analiza situației existente și design-ul unui proiect viabil, fezabil, și poate fi prezentat în viitor ca un *best practice*, deoarece răspunde la nevoi și constrângeri existente și prin activitățile, care urmează a fi realizate prin proiect vom putea dezvolta un sistem unic digitalizat și permanent extins cu actorii din mediul nostru socio-economic.

Document de analiză elaborat de:

Centrul de Excelență și de Orientare în Carieră Partium

dr. Gál Katalin

dr. Pásztor Rita

Bibliografie

Alexe-Coteț, Daniela – Păunescu Mihai – Hâj Mihai-Cezar (2022) *Abandonul în învățământul superior românesc. Definiție, măsurare, interpretare* UAFISCDI, București

Accesat: <https://uefiscdi.gov.ro/publicatii-1>

Bălan Mariana (2019) Particularities of the Youth Labour Market in Romanian Rural Areas *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development* Vol. 19, Issue 1.

International Labour Organization (2022) *Global Employment Trends for Youth 2022: Europe and Central Asia* Accesat: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/documents/briefingnote/wcms_853326.pdf

Ministerul Educației (2022) *Raportul privind starea învățământului superior din România 2021-2022* https://edu.ro/sites/default/files/fi%C8%99iere/Minister/2022/Transparenta/Starea_invatamantului/Raport-Starea-nvatamantului-superior-2021-2022.pdf

Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse: *Strategia Națională pentru Tineret 2023-2027 – planul de acțiune* <https://mfamilie.gov.ro/1/wp-content/uploads/2023/08/Anexa-planul-de-actiune.pdf>

Mocanu Cristina – Zamfir Ana-Maria (2016) Jobs for Youth – Is there a Labour Market for Youth in Romania *SEA-Practical Application of Science* IV/2016, Issue no. 11, pg. 401-407

Monitor Social (2022) *Indicatori cheie* <https://monitorsocial.ro/indicator/absolventi-invatamant-superior-2022/>

Unicef, PWC, Generation Unlimited (2022) *The Net Zero Generation. Why the world needs to upskill young people to enable the net zero transition*
Accesat: <https://www.pwc.com/gx/en/issues/upskilling/the-net-zero-generation-unicef-generation-unlimited.pdf>